

KİMLİK

Düşünce Dünyasında *Türkiz* dergimizin bu sayısında Doğu-Batı kavramları tüm yönleriyle ele alınmaktadır. İlk bakışta salt coğrafi karşılıklar ya da yön belirten sözcükler olarak algılanan bu kavramlar derinlemesine irdelendiğinde sosyal, kültürel, tarihsel, siyasi ve ekonomik çağrışımlar taşıdıkları görülür. Kısaca insanlığın birlikte yaşama azim ve kararlılığını göstermesiyle oluşan en eski medeniyetlerden günümüze kadarki süreçte Doğu ve Batı coğrafyaları sahip oldukları özellikler ve taşıdıkları değerler ile olumlu ya da olumsuz bir takım söylemlere ve tanımlamalara muhatap olmuşlardır.

Tarihsel süreçte aralarındaki ilişkilerden hareketle genel bir değerlendirme yapıldığında beklenen veya arzu edilenin aksine, yani, birbirini tamamlayan veya birbirine ihtiyacı olan değerler sistematığından çok, kavramların **ikili karşıtlık** (binaryopposition) içeren bir sorunsal alan haline geldiği ve zamanla kutuplaşmaya dönüşüp çatışmalara neden olduğu görülmektedir. Dahası bu ikili karşıtlıklar dünya kamuoyuna, bir siyasi veya ideolojik söylem ya da tanımlama biçiminde “siyah-beyaz”, “ben-öteki”, Judeo-Hristiyan-İslam”, “efendi-köle”, “yöneten-yönetilen” gibi klişelerle yansıtılmaktadır. Bu çatışmalar, Haçlı Seferleri adı altında zamanla din eksenli bir yapıya bürünerek günümüze kadar farklı söylem ve görünümde devam etmiş ve günümüzde ise etkin bir gündem oluşturan “medeniyetler çatışması” beklentisine dönüştürülmüştür. 21. yüzyılda “küreselleşme” adı altında bir çözüm önerisi oluşturuluyor gibi görünse de, aslında bunu gerçekleştirmeye çalışan iradenin düşünce planında muhatabını yeniden ötekileştirerek bir kez daha hakimiyet kurma projesi bulunmaktadır. Çünkü, “Beyaz adamın yükü” olarak algılanan Doğu coğrafyası sahip olduğu tüm değerleriyle her zaman olduğu gibi günümüzde de yoğun bir ilgi odağı olmaya devam etmektedir.

Bu sayımızda, genelde Doğu-Batı eksenli özelde ise bu eksenle stratejik öneme haiz Türkiye bağlamı geniş bir araştırma alanı oluşturularak bir yandan coğrafi ve kültürel unsurlar dile getirilmekte, öte yandan aynı eksenli siyasi, tarihsel ve ideolojik irdelemeler yapılmaktadır. Örneğin, bir çalışmada sınır komşumuz İran ve Farsçanın gelişimi ve diğer doğu toplumlarındaki etkisi ele alınırken, diğer bir çalışmada bölgede önemli bir konumu olan kardeş ülke ve coğrafya olan Nahcivan tüm yönleriyle tanıtılmaya çalışılmaktadır. Öte yandan, Doğu-Batı ikileminin yoğunlukla yaşandığı siyasi, kültürel, ekonomik, stratejik ve ideolojik içerikli çalışmalar da yine dergimizin genel formatına uygun olarak bu sayıda önemli bir yer tutmaktadır.

Tanımlanan değil tanımlayan iradenin varlığının bilincine vesile olacak bir okuma dileğiyle, yeni sayılarda buluşmak üzere ...